

PREZİDENT BARAK OBAMANIN QEYDLƏRİ

İnauqurasiya Nitqi

Çərşənbə axşamı, 20 yanvar, 2009-cu il
Vaşinqton, Kolumbiya Dairəsi.

(transkriptin başlanğıcı)

Əziz həmvətənlərim:

Mən bu gün burada qarşımızda duran vəzifənin ağırlığından doğan bir təvazökarlıqla, sizin mənə göstərdiyiniz etimada görə təşəkkür hissi ilə və əcdadlarımızın verdiyi qurbanlar barədə düşünərək dayanmışam. Xalqımıza göstərdiyi xidmətə və həmçinin, bu keçid mərhələsi dövründə səxavəti və əməkdaşlığına görə mən, Prezident Corc Buşa öz təşəkkürümü bildirirəm.

İndiyə kimi qırx dörd Amerikalı prezident andı içibdir. Dirçəliş dalğaları coşanda da, lal sülh suları axanda da bir çox sözlər deyilibdir. Bununla belə, toplanan buludlar və tüğyan edən qasırğalar arasında çox tez-tez andlar içilib və belə anlarda Amerika sadəcə ali rəhbərlikdə olanların bacarıq və görümünə görə yox, Biz Xalqın əcdadlarımızın ideallarına və ana yasalara sadıq qaldığına görə ayaq üstə qalmışdır.

Bu belə olub və Amerikalıların indiki nəsli ilə də belə olmalıdır.

Hamı yaxşı başa düşür ki, biz hal-hazırda böhran içərisindəyik. Xalqımız uzaq gedən qəddarlıq və nifrət şəbəkəsinə qarşı müharibə aparmaqdadır. İqtisadiyyatımız son dərəcə zəifləyib və bu bəzilərinin acgözlük və məsuliyyətsizliyi ilə yanaşı, həmçinin bizim çətin seçimlər etmək və xalqı yeni dövr üçün hazırlamaqda kollektiv uğursuzluğumuzun nəticəsidir. Evlər, iş yerləri itirilib, bizneslər uğursuzluğa düşər olub. Səhiyyə xidməti çox bahadır, məktəblərimiz çoxlarının ümidini doğrultmur və hər gün enerjidən istifadə qaydalarımızın problemlərimizi daha da artırdığına və planetimizi təhlükəyə məruz qoyduğuna dair əlavə sübutlarla rastlaşırıq.

Məlumatlar və statistika böhranın əlamətlərinin olduğunu xəbər verir. Daha az ölçülə bilən, amma heç də az əhəmiyyətli olmayan məsələ ölkəmizin hər yerində inamın azalması, Amerikanın enişinin qaçınılmaz olması və növbəti nəslin öz gələcəyə dair görümünü daraltmalı olması kimi arasıkəsilməz qorxuların olmasıdır.

Bu gün mən sizə bəyan edirəm ki, bizim üzləşdiyimiz imtahanlar realdır. Onlar çox ciddi və çoxsaylıdır. Onları asanlıqla və ya qısa zaman kəsiyində həll etmək mümkün olmayacaq. Amma bir şeyi bilirəm, Amerika-onlar mütləq həll olunacaq.

Bu gün biz buraya ona görə toplaşmışıq ki, ümidi qorxudan, məqsəd ətrafında birləşməyi münaqişə və nifaqdan üstün tutmuşuq.

Bu gün biz buraya bizim siyasi aləmi çoxdan bəri əldən salan xırda incikliklərə və yanlış vədlərə, qarşılıqlı ittihamlara və köhnəlmiş ehkamlara son qoyulduğunu bəyan etmək üçün gəlmişik.

Biz gənc nəsil olaraq qalsaq da, İncil sözləri ilə desək, uşaq işlərini artıq kənara qoymaq vaxtıdır. Sarsılmaz ruhumuzu iqrar etmək, daha yaxşı tarix seçmək və nəsillərdən nəsillərə ötürülən həmin qiymətli ənamı, şərəfli ideyanı-hamının bərabər, müstəqil olması və tam xoşbəxt həyat axtarışı imkanına layiqliyə dair Allahın verdiyi vədi- irəliyə aparmaq vaxtı gəlib çatıbdir.

Xalqımızın böyüklüyündə iqrar etməklə, biz bu böyüklüyün heç zaman təmənnasız verilmədiyini anlayırıq. Onu qazanmaq lazımdır. Bizim yolumuz heç zaman kəsə və ya daha xırda məqsədlərə yönəlik olmamışdır. Bu yol qorxaq ürəkliklər, istirahəti işdən üstün tutanlar və ya yalnız var-dövlət və şan-şöhrət sevinci axtarışında olanlar üçün olmamışdır. Əksinə, bizi dirçəliş və azadlığa aparan uzun və enişli-yoxuşlu bu yolla aparanlar risk edənlər, iş görənlər, bəziləri ad-san qazanmış, digərləri isə çox vaxt qeyri-müəyyən iş ardınca gedən adi kişi və qadınlar olmuşdur.

Onlar bizim üçün neçə dünyəvi əşyalarını götürüb yeni həyat ardınca okeanları üzüb keçmişlər.

Onlar bizim üçün şirniyyat dükanlarında işləyib və Qərbdə məskən salıblar, qamçının zərbəsinə davam gətirib bərk torpaqları şumlayıblar.

Konkord və Qettisbörq, Normandiya və Ke San kimi yerlərdə savaşıb bizim uğrumuzda həlak olublar.

Bu kişi və qadınlar yorulmadan mübarizə aparaq və qurban verərək daha yaxşı həyat yaşamaq üçün əlləri qabar bağlayana kimi işləyiblər. Onlar Amerikanı bizim şəxsi ambisiyalarımızın cəmindən daha böyük, doğuş və zənginlikdən irəli gələn fərqlərdən və ya ayrı-seçkiliklərdən daha üstün görüblər.

Bu gün getdiyimiz yol məhz bu yoldur. Biz yer üzünün ən firavan və güclü xalqı olaraq qalmaqdayıq. Bizim işçilərimiz bu böhran başlayanda olduğundan heç də az məhsuldar deyillər.

Bizim beynimiz daha az ixtira qabiliyyətli və ya mal və xidmətlərimiz ötən həftə, ay və ya ildə olduğundan daha az təlabatlı deyildir. Bizim imkanımız kiçilməmişdir. Amma əminliklə demək olar ki, bizim köhnədən yapışmaq, dar maraqları qorumaq və xoşagəlməz qərarlar vermək vaxtlarımız artıq arxada qalıb. Bu gündən başlayaraq biz qamətimizi düzəltməli, silkinib tozumuzu çırpmalı və Amerikanın nüfuzunu geri qaytarmaq işini təzədən başlamalıyıq.

Çünki haraya baxırıqsa baxaq, görüləsi işlər var. İqtisadiyyatın vəziyyəti çevik və sürətli addımların atılmasını tələb edir və biz yeni iş yerləri yaratmaqla yanaşı, artım üçün yeni bünövrənin qoyulması üçün də iş görəcəyik. Biz yol və körpülər tikəcək, kommersiya obyektlərimizi qidalandıran və bizi birləşdirən elektrik şəbəkələri və rəqəmsal xətlər quraşdıracağıq. Biz elmin öz layiq olduğu yeri bərpa edəcək və səhiyyə xidmətinin keyfiyyətini yüksəltmək və xərcini aşağı salmaq üçün texnoloji xərüqədələr yaradacağıq. Məktəblərimizi, kolleclərimizi və universitetlərimizi yeni əsrin tələblərinə cavab verəcək şəkildə dəyişəcəyik. Biz bütün bunları edə bilərik və edəcəyik də.

Bizim ambisiyalarımızın miqyasını şübhə altına alan və bizim sistemimizin çox böyük planlara davam gətirə bilməyəcəyindən dair fikirlər söyləyən bəzi insanlar da vardır. Onların yaddaşı çox qıtsadır. Çünki onlar bu ölkənin indiyədək artıq nələrə nail olduğunu və təxəyyül birgə məqsəd ətrafında birləşdikdə azad kişi və qadınların nəyə nail ola bildiyini unudublar.

Siniklərin anlaya bilmədiyi şey torpağın onların ayaqları altından getməsi və bizi indiyə kimi üzən köhnəlmiş siyasi mübahisələrin artıq keçərli olmamasıdır. Bu gün bizim qoyduğumuz sual hökumətimizin çox böyük və ya çox kiçik olması yox, onun işlək olub-olmaması, ailələrə münasib maaşlı iş, sərfəli qiymətə səhiyyə xidməti tapmağa və şərəfli təqaüdə çıxmağa kömək edib-edə bilməməsidir. Cavabın “hə” olduğu hallarda biz irəliyə getmək niyyətindəyik. Cavab “yox” olarsa, proqram başa çatacaq. Dövlət pullarını idarə edənlərdən hesabat vermək-onları müdrikliklə xərcləmək, pis vərdişləri islah etmək və biznesi günün tələblərinə görə qurmaq bizlərdən tələb ediləcək; çünki xalqla onların hökuməti arasında vacib etimadı bərpa etmək bizim üçün yalnız bu halda mümkün ola bilər.

Bizim qarşımızda bazarın xeyir və ya şər güc olub-olmaması sualı durmur. Onun zənginliklər törətmək və azadlıqları genişləndirmək imkanları müqayisəyəgəlməz olsa da bu böhran bizə onu xatırlatdı ki, güclü nəzarət olmazsa, bazar nəzarətdən çıxıb bilər və yalnız zənginlərə üstünlük verildiyi bir yerdə xalq inkişaf edə bilməz. Bizim iqtisadiyyatımızın müvəffəqiyyəti həmişə yalnız ümumi daxili məhsulun ölçüsündən yox, rifahımızın miqyasından, xeyirxahlıqdan yox,

hamımızın ümumi rifahına aparan ən etibarlı yol olduğu üçün hər bir istəkli ürəyə imkanların çatdırılmasından asılı olubdur.

Ümumi müdafiəyə gəldikdə isə, biz təhlükəsizliklə ideallarımız arasında seçim etməyi yanlış hesab edirik. Bizim Qurub-yaradan Atalarımız...Bizim Qurub-yaradan Atalarımız bizim təsəvvür etməkdə çətinlik çəkəcəyimiz bəlalarla üzləşiblər, qanunun aliliyi və insan hüquqlarını təmin etmək üçün xartiya tərtib ediblər, o xartiya ki, o nəsillərin tökdüyü qanla genişləndirilib. Həmin ideallar hələ də dünyamıza işıq saçmaqdadır və biz onlardan rasionallıq xatirinə imtina etməyəcəyik. Və mən həmçinin, ən böyük paytaxt şəhərlərindən atamın doğulduğu kiçik kəndə kimi, bu gün bizi izləyən bütün insanlara və hökumətlərə də üzümü tutub deyirəm: Bilin ki, Amerika sülh və şərəfli həyat axtarışında olan hər bir xalqın, kişinin, qadının və uşağın dostudur və biz bir daha liderlik etməyə hazırıq.

Unutmaq olmaz ki, bizdən əvvəlki nəsillər faşizm və kommunizmə tək raket və tanklarla yox, həm də güclü ittifaq və sarsılmaz inamla üstün gəlmişdilər. Onlar anlayırdı ki, tək güc bizi qoruya bilməz və bu bizə istədiyimiz kimi hərəkət etmək hüququ vermir. Əksinə, onlar bilirdi ki, bizim gücümüz ondan düşünülmüş şəkildə istifadə etdikdə artır; bizim təhlükəsizliyimiz məqsədimizin ədalətliyindən, nümunəmizin gücündən və həlimlik və qadağa kimi məhdudlaşdırıcı keyfiyyətlərimizdən irəli gəlir.

Biz bu irsin varisləriyik. Bir daha bu prinsipləri rəhbər tutaraq xalqlar arasında daha çox səylər - daha böyük əməkdaşlıq və anlaşma - tələb edən yeni təhlükələrin qarşısını ala bilərik. Biz İraqı onun öz xalqına məsuliyyətlə tərk etməyə və Əfqanıstanda çətinliklə qazanılmış sülhü gücləndirməyə başlayacağıq. Köhnə dostlarımız və sabiq düşmənlərimizlə biz nüvə təhlükəsinin azaldılması uğrunda yorulmadan işləyəcək və istiləşən planetimizin spektrini geri çevirəcəyik. Biz öz həyat yolumuza görə nə üzrxahlıq edəcək və nə də onun müdafiəsindən imtina edəcəyik. Terror törətməklə və günahsız insanları qətlə yetirməklə öz məqsədlərini həyata keçirmək istəyənlərə isə indi demək istəyirik ki, bizim ruhumuz daha güclüdür və sındırıla bilməz; siz bizə üstün gələ bilməzsınız; bilin ki, biz sizi məğlub edəcəyik.

Çünki biz bilirik ki, bizim model irsimiz zəiflik yox, gücdür. Bu millətin arasında Xristian və Müsəlman, Yəhudi və Hindu və inanmayan insanlar var. Bizi Yer kürəsinin hər bir güşəsindən gəlmiş dil və mədəniyyət formalaşdırıb; və acı vətəndaş müharibəsi və irqi ayrı-seçkilik təcrübəsi yaşadığımızı və tarixin həmin qaranlıq səhifəsindən daha güclü və birləşmiş halda çıxdığımızı görə yalnız ona inanırıq ki, köhnə kin-küdurət bir gün ötüb gedəcək və qəbilələrarası sərhədlər

tezliklə silinəcək. Dünya daha da kiçildikcə, bizim ümumi bəşəriyyət özünü göstərməli və Amerika yeni sülh erasının bərqərar olmasında öz müstəsna rolunu oynamalıdır.

Müsəlman aləmi üçün biz qarşılıqlı maraq və hörmət əsasında irəliyə aparan yeni yol axtarışındaydıq. Dünya miqyasında nifaq toxumu səpmək istəyən və ya öz cəmiyyətlərinin problemlərini Qərbdə axtaranlara isə deyirəm: Bilin ki, sizin xalqınız sizi dağda bildiyiniz şeylərə görə yox, yarada bildiyiniz şeylərə görə mühakimə edəcək. Korrupsiya, yalan və müqaviməti susdurmaqla hakimiyyətdən yapışanlara isə demək istəyirəm: bilin ki, siz tarixin yanlış tərəfindəsiniz; amma əgər siz yumruğunuzu açmağa hazır olsanız, biz əlimizi sizə tərəf uzadırıq.

Yoxsul xalqların insanlarına isə demək istəyirik ki, fermalarınızın çiçəklənməsi və təmiz suların axması, ac qarınlara və beyinlərin qidalandırılması üçün sizinlə birlikdə işləyəcəyimizə söz veririk. Eynilə bizim xalqımız kimi, nisbi rifah içində yaşayan xalqlara demək istəyirik ki, biz sərhədlərimizdən kənarında yaşanan iztirablara daha laqeyd qala və nəticəsi barədə düşünmədən dünyanın resurslarını sərf edə bilmərik. Çünki dünya dəyişib və biz də onunla birgə dəyişməliyik.

Qarşımızda açılan yolu düşündükcə, biz məhz bu saat uzaq səhra və dağlarda patrul çəkən cəsur Amerikalıları dərin təşəkkür hissi ilə xatırlayırıq. Arlinqtonda uyuyan həlak olmuş qəhrəmanlar əsrlər boyu pıçıldadıqları kimi, onların da bizə deyəsi sözləri var. Biz onları yalnız azadlığımızın keşikçiləri olduğu üçün yox, xidmət ruhuna malik olduqları, özlərindən daha böyük şeydə mənə tapmağa hazır olduqları üçün şərəfləndiririk. Və bununla belə, bizim gələcəyimizi müəyyən edəcək elə bu an-bizim hamımızın malik olmalı olduğumuz ruh məhz bu ruhdur.

Çünki hökumət nələri edə bilsə də və etməli olsa da nəticə etibarilə, bu xalqın güvəndiyi şey Amerika insanının inam və qətiyyətidir. Bu, avtomobilin valı sındıqda qərib insanı evə dəvət etmək yaxşılığı, dostunun işini itirməsindənsə, öz iş saatlarının azaldılmasına razı olan işçilərin qəlb genişliyidir və bizi çətin zamanlardan keçirib aparan məhz budur. Bu, yangınsöndürənin tüstü ilə dolmuş pilləkənlərlə yuxarı şığımaq cəsarəti və həmçinin, valideynin sonda bizim taleyimizi həll edəcək körpəni bəsləməyə hazırlığıdır.

Qarşımıza çıxan çətinliklər yeni ola bilər. Onların öhdəsindən gəlinməsi üçün istifadə edilən alətlər də yeni ola bilər. Amma bizim müvəffəqiyyətimizin asılı olduğu dəyərlər-vicdan və zəhmətkeşlik, cəsarət və ədalətli oyun, dözümlü və maraq, sədaqət və vətənpərvərlik-bu şeylər köhnədir. Bu şeylər həqiqidir. Tarix boyu onlar tərəqqiyə təkan verən sakit qüvvə olublar. O zaman bizdən tələb olunan şey həmin həqiqətlərə geri qayıdır. Bizdən indi tələb olunan şey

yeni məsuliyyət erasıdır. Hər bir Amerikalının özümüz, xalqımız və bütünlükdə dünya qarşısında vəzifələrimizin olduğunu anlamasıdır; o vəzifələr ki, biz onları könülsüz halda yox, hər şeyi çətin bir vəzifəyə verməkdən ruh üçün daha zövqverici və xarakteri formalaşdıran başqa bir şeyin olmadığından tam əmin olmaqla, məmnunluqla qəbul edirik.

Əsl vətəndaşlığın dəyər və vədi məhz budur.

Bizim əminlik mənbəyimiz-Allahın bizi qeyri-müəyyən gələcəyi formalaşdırmağa dəvəti bilməyimiz-budur.

Bizim azadlıq və çağırışımızın mənası, hər bir irq və əqidədən olan kişi, qadın və uşaqların bu gözəl xiyabanda bayramı qeyd etmək üçün bir araya gələ bilməsi və cəmi altmış il bundan az keçmiş kimi atasına yerli restoranda xidmət göstərilməkdən imtina edilən şəxsin indi ən müqəddəs andı içmək üçün qarşınızda dayana bilməsi bununla bağlıdır.

Ona görə də gəlin, bu günü kim olduğumuzu və nə qədər məsafə qət etdiyimizi yada salaraq qeyd edək. Ən soyuq aylarda Amerikanın yeni təşəkkül tapdığı illərdə bir dəstə vətənpərvər buzlu çayın sahilində öləzimdə olan ocağın kənarında bir-birinə sıxılaraq oturmuşdular. Paytaxt tərk edilmişdi. Düşmən irəliləməkdə idi. Qar qana bulaşmışdı. İnqilabın nəticəsinin ən böyük təhlükə altında olduğu belə bir anda xalqımızın atası bu sözlərin insanlara oxunulmasını əmr etmişdi:

“Qoy gələcək dünyaya söylənsin ki...ümid və mənəviyyətdən başqa heç nəyin davam gətirə bilməyəcəyi bu sərt qış mövsümündə...şəhər və ölkə bir vahid təhlükədən təlaşlanaraq onu dəf etməyə çıxdı.”

Amerika ümumi təhlükələr qarşısında olduğu bir vaxtda, çətinliklərimizin bu qış mövsümündə, gəlin, həmin əbədi sözləri bir daha yada salaq. Ümid və mənəviyyətin gücü ilə gəlin, bir daha buzlu axınlara üstün gələk və hansı qasırgalar gəliрсə-gəlsin, onlara davam gətirək. Qoy bizim övladlarımızın övladları bizim haqqımızda desinlər ki, sınağa çəkiləndə bu səfərin başa çatmasına imkan vermədik, üz çevirmədik və nə də büdrəmədik; və gözlərimizi üfüqə və Allahın bizim üzərimizdə olan lütfünə zilləməklə, həmin böyük azadlıq ənamını daşdıq və təhlükəsiz halda gələcək nəsillərə çatdırdıq.

Sağ olun. Allah sizə yar olsun. Və qoy Allah Amerika Birləşmiş Ştatlarına yar olsun.